

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3084/2017. (IV. 28.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.19.861/2015/30. végzése, valamint a 9/2013. számú házelnöki rendelkezés 12. § (1) bekezdés *f*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó Vincze Krisztián az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Pesti Központi Kerületi Bíróság 13.Szk.19.861/2015/30. számú végzése, valamint a 9/2013. számú házelnöki rendelkezés 12. § (1) bekezdés *f*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az ügy előzménye, hogy 2014. november 14. napján az indítványozó és több más személy jelent meg az Országgyűlés Irodaházában a Jobbik Magyarországért Mozgalom kabinetje által 11 órára meghirdetett „kerekasztal” egyeztető tárgyalásra. Mivel számos jelenlévővel közölték, hogy belépésüket megtagadják, ezért a nemtetszésüknek adtak hangot és „markánsan kinyilvánították véleményüket” arról, „hogy milyen méltánytalanság érte őket a hatalom részéről.” Ennek keretében a jelenlévők összekapaszkodtak, énekeltek, rigmusokat ismételtek, amit spontán véleménynyilvánításként értékelték. Az Országgyűlési Őrség a hangoskodás miatt a 9/2013. számú házelnöki rendelkezés 12. § (1) bekezdés *f*) pontjára hivatkozással megkérte a jelenlévőket, hogy ne zajongjanak. Időközben a helyszínre sietett Z. Kárpát Dániel országgyűlési képviselő is, aki a bíróság által megállapított tényállás alapján többször megpróbálta megnyugtatni a felháborodott tömeget, és „kérte őket az épület elhagyására, mivel a ház nem tudja végezni munkáját”. Ezt követően a helyszínre érkező rendőrök egyesével kikísérték vagy kivezették az épületből a jelenlévőket. A Budapesti Rendőr-főkapitányság V. kerületi Rendőrkapitányság szabálysértési hatóság megállapította, hogy az indítványozók és társaik elkövették a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 216. § (1) bekezdésbe ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértést. Az eljárás alá vont személyek a szabálysértési hatóság határozatai ellen kifogást nyújtottak be, és a Pesti Központi Kerületi Bíróság a végzésével a szabálysértési hatóság határozatát részben megváltoztatta.
- [3] A bíróság idézte a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalását, amely szerint az egyik jelenlévő arról tájékoztatta a többieket, hogy „maradunk, kapaszkodjunk össze [...] én azzal együtt, hogy vállalom az eljárást, vállalom azt, hogy adott esetben előállítanak, én itt maradok, hiszen nem jogszerű a kitiltásunk oszlatni fognak a háromszori felszólítást túlkiabáljuk. [...] a bíróságon az jól fog kinézni, hogy túlkiabáltuk a három felszólítást [...] az a lényeg, hogy kapaszkodunk, a rendőrökkel nem verekedünk [...] jó nagy körbe”. A Panasztestület szerint az eljárás alá vont személyek teljes mértékben figyelmen kívül hagyták az intézkedő rendőröket, és folyamatos kiabálással próbálták megakadályozni a velük szemben történő intézkedést. A bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy a rendőri intézkedés jogszerű volt, mivel az eljárás alá vont személyek a helyszínen olyan magatartást tanúsítottak, amely alkalmas volt az Irodaház rendjének a megzavarására, valamint akadályozták az Irodaházba történő ki- és belépést az arra szolgáló baloldali út, beléptető kapu elzárásával, az Országgyűlési Őrség felszólításának nem tettek eleget, ezért a rendőrség intézkedése megalapozott volt.” A bíróság megállapítása szerint „a helyszínre érkező, velük szemben intézkedő rendőröket meg sem hallgatták, azt hangoskodásukkal szándékosan akadályozták”.

- [4] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a bíróság végzése, illetve a szabálysértési hatóság határozata sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében szereplő véleménynyilvánítás szabadságát, a XXVIII. cikk (1), (2) és (4) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, és a II. cikk szerinti emberi méltósághoz való jogát is.
- [5] Az indítványozó előadta, hogy a Képviselői Irodaházban szervezett rendezvény spontán demonstrációvá alakult át, amely alkotmányos védelmet élvez. Az indítványozó szerint egyrészt az intézkedő rendőrök nem voltak hallhatók „a nagy zaj miatt”, másrészt a felrótt szabálysértés törvényi tényállásának alkalmazása sérti a jogbiztonság követelményét, mivel az Alkotmánybíróság 31/2015. (XI. 18.) AB határozatában az elkövetési magatartás pontosítására szólította fel az Országgyűlést.
- [6] Az indítványozó szerint „a 31/2015. (XI. 18.) AB határozat alapján kijelenthető, hogy a Pesti Központi Kerületi Bíróság egy olyan jogszabályi rendelkezés alapján állapította meg az indítványozó felelősségét, egy olyan törvényi tényállás alapján ítélte el, mely jogszabályi norma alaptörvény-ellenes, ezáltal a bírósági végzésnek is szükségképpen alaptörvény-ellenesnek kell lennie.”
- [7] Az indítványozó előadta továbbá, hogy nem tagadta meg a rendőri intézkedés végrehajtását, mivel „amint hallotta a rendőrség felszólítását, annak önként eleget tett és elhagyta az épületet”. Tette ezt annak ellenére, hogy véleménye szerint „az intézkedés szabad véleménynyilvánítást korlátozó és ezáltal alaptalan valamint jogszerűtlen volta a helyszínen mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható volt, így a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (Rtv.) 19. § (1) bekezdése alapján nem lett volna köteles azt teljesíteni.”
- [8] Az indítványozó szerint sérült a tisztességes eljáráshoz fűződő joga, mivel a bíróság nem foglalkozott érdemben az eljárás alá vont személyek védekezésével, nem hallgatott meg megfelelő számú tanút, és „az eljáró bírósági titkár indokolatlanul kioktató, ingerült hangnemben beszélt.” Ezen kívül az indítványozó álláspontja szerint „azzal, hogy szabad véleménynyilvánításában a rendőrség intézkedése megakadályozta és ezen jogszerűtlen intézkedést a bíróság jogerős végzésében jogszerűnek minősítette, továbbá azzal, hogy a bíróság súlyos szakmai hibát elkövetve az ártatlanságát igazoló bizonyítékok ismeretében is megállapította a felelősségét egy alaptörvény-ellenes norma alapján, megsértette egyúttal az Alaptörvény által védett emberi méltóságát is.”
- [9] Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított panasszal összefüggésben az indítványozó előadta, hogy a támadott házelnöki rendelkezés előírása sérti az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében szereplő véleménynyilvánítás szabadságát, és a XXVIII. cikk (1), (2) és (4) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát.
- [10] A 9/2013. Házelnöki Rendelet 12. § (1) bekezdés *f*) pontja értelmében tilos az Országgyűlés, az Országház, valamint az irodaház rendjét bármilyen módon megzavarni. Az Országházban tiltott tevékenységek különösen a következők: hangoskodás, demonstráció tartása, vagy az országgyűlés rendjét zavaró más tevékenység. Az indítványozó szerint a rendelkezés jogalként történő felhívása „nem helytálló, egyenesen gumiszabályként került alkalmazásra. Ezen túlmenően a Rendelet az Alaptörvény fent említett rendelkezéseivel további számos ponton ellentétes.” Az indítványozó értékelése szerint „a házelnöki rendelet érintett pontja kiterjed a hangoskodásra és az Országgyűlés rendjét zavaró más tevékenységre is, amelyek relatív fogalmak, így visszaélésre alkalmasak.”
- [11] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt. A tanács vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [12] 2.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása miatt az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha a 26. § (1) bekezdés esetében a bírósági eljárásban alkalmazott alaptörvény-ellenes jogszabály az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [13] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panasz a befogadhatósági feltételeknek nem felel meg, mivel az indítványozó az indítványban nem jelölt meg egyetlen az Alaptörvény T) cikk (2) bekezdése szerinti jogszabályt sem. A panaszos megjelölte az indítványában az Alkotmánybíróság hatásköréeként az Abtv. 26. § (1) bekezdését, de annak második fordulata az egyedi ügyben alkalmazott jogszabályról mint törvényi feltételről rendelkezik. A panaszos által felhívott házelnöki rendelet (helyesen: rendelkezés) ugyanakkor nem jogszabály, és az indítványozók nem hivatkoztak az Alkotmánybíróságra

hatáskörével összefüggésben az Abtv. 37. § (2) bekezdésére sem. Ebből következően a panaszos nem jelölt meg olyan jogszabályt, amit az egyedi ügyben a bíróság alkalmazott volna, és ami az álláspontja szerint az Alaptörvényben foglalt jogát sértette, ez pedig az Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pontja alapján a határozott kérelem hiányát eredményezi.

- [14] 2.2. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [15] Az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz vonatkozásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az Alaptörvény több rendelkezését sérülni látta. Az Alaptörvény II. cikkével összefüggésben azonban indítványa nem tartalmaz indokolást a felhívott alapjog sérelmére [Abtv. 52. § (1) (1b) bekezdés e) pont].
- [16] A befogadásról való döntéskor az indítvány tartalmi vizsgálata során a tanács különösen az Abtv. 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket vizsgálja.
- [17] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel [3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]].
- [18] Az Alaptörvény XXVIII. cikke vonatkozásában azonban az indítványozó valójában a bizonyítékok felülmérlegelését kérte az Alkotmánybíróságtól, amelyre azonban az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki.
- [19] Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az indítványozó tévesen jelölte meg az általa sérülni vélt alapjogot. Bár a gyülekezési jog az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján a kommunikációs jogok körébe tartozik, és mint ilyen a véleménynyilvánítás anyajogához kapcsolódik, az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdésében foglalt békés gyülekezéshez való jog valójában olyan *sui generis*, önálló alapjog, amely *lex specialis* jellegű a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest, és olyan különálló alaptörvényi rendelkezés, aminek eltérő az alkotmányos védelmi köre a IX. cikk (1) bekezdéséhez képest. Önmagában a véleménynyilvánítás szabadságával összefüggésben az indítványozó által előadott érvelés nem veti fel sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként nem értékelhető.
- [20] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2017. április 11.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1014/2016.

